

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทน รวมถึงปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ของการทำสวนมะนาวในเขตอำเภอยาง่าง จังหวัดเพชรบุรี และผลลัพธ์ที่ได้จากการทำวิจัยจะทำให้ทราบต้นทุนและผลตอบแทนจากการทำสวนมะนาวของเกษตรกรผู้สวนมะนาว และทราบถึงปัญหาอุปสรรคในการผลิตมะนาว แล้วนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจดำเนินการทำสวน พร้อมทั้งวางแผนการผลิตในอนาคตต่อไป

สรุปผลการวิจัย

1. ในการทำสวนมะนาวของเกษตรกรจะมีขนาดต่างกันตั้งแต่พื้นที่ขนาด 1 ไร่ ถึง 50 ไร่ แต่สวนที่มีจำนวนเกษตรกรปลูกมากที่สุดคือสวนขนาดไม่เกิน 10 ไร่ ซึ่งเกษตรกรที่ลงทุนทำสวนมะนาวมีหลากหลายวัย หลากหลายอาชีพ เพราะบางรายก็ไม่ได้มีอาชีพทำสวนมะนาวเป็นอาชีพหลัก แต่ส่วนใหญ่จะทำสวนมะนาวเป็นหลัก โดยส่วนใหญ่จะเป็นเพศชายที่มีอายุระหว่าง 46-55 ปี และเกษตรกรที่ทำสวนมะนาวจะจบชั้นประถมศึกษา ซึ่งในการทำสวนมะนาวเกษตรกรจะมีการรวมกลุ่มเป็นสมาชิกกลุ่มการเกษตรในแต่ละตำบล การถือครองที่ดินและเอกสารสิทธิ์เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเจ้าของที่ดินเอง มะนาวที่ใช้ปลูกก็จะเป็นมะนาวพันธุ์แป้นซึ่งเป็นพันธุ์ที่มีน้ำมาก ทรงสวยตรงกับความต้องการของตลาดส่วนการขยายพันธุ์พบว่าเกษตรกรจะมีการขยายพันธุ์โดยการตอนกิ่งสำหรับผู้ที่มิได้ตนเอง ส่วนผู้ที่มิได้ตนเองจะไปหาซื้อมาในราคากิ่งละ 25 บาทและการนำไปปลูกจะใช้ระยะในการปลูกเท่ากับ 6x6 เมตร โดยที่ในพื้นที่ 1 ไร่จะปลูกได้ 45 ต้นแต่ก็มีบางส่วนที่ใช้ระยะปลูก 5x5 เมตร เกษตรกรที่ลงทุนทำสวนมะนาวนั้นเป็นการรับช่วงต่อจากบิดามารดาเป็นส่วนใหญ่และก็มีบางรายทำเพราะราคามะนาวที่สูงขึ้นจากในอดีต ส่วนการศึกษาเรื่องความรู้ในการทำสวนมะนาวของเกษตรกรพบว่าเกษตรกรได้รับความรู้จากบิดามารดาเป็นส่วนใหญ่เพราะช่วยบิดามารดาทำมาในอดีตรวมกับการศึกษาด้วยตนเอง การจำหน่ายผลผลิตของเกษตรกรพบว่าเกษตรกรตัวอย่างส่วนใหญ่จะนำผลผลิตมาส่งให้ผู้รับซื้อที่ตลาด ผู้รับซื้อจะให้ราคาตามราคาตลาดหลังจากนั้นผู้รับซื้อก็จะจำหน่ายให้ผู้ค้าที่ตลาดมาซื้อไปส่งขายในที่ต่างๆ อีกทั้งซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่จะนำมะนาวมาขายที่ตลาดกลางการเกษตรหนองบัว (ตลาดกลางสินค้าเกษตรท่ายาง) มีแม่ค้าเข้ามารับซื้อในสวนเพื่อเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางของเกษตรกร ราคาในการจำหน่ายจะมีราคาที่แตกต่างกันตามฤดูกาล ช่วงที่มี

ราคาสูงที่สุดคือช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน โดยจะมีราคาถึงผลละ 4-5 บาท แต่เฉลี่ยทั้งปี ประมาณผลละ 0.85 บาท

2. การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินของการลงทุนทำสวนมะนาว

ในการลงทุนทำสวนมะนาวมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้น 2 ประเภท

2.1 ค่าใช้จ่ายในการลงทุนเบื้องต้น เช่น ค่าเครื่องมืออุปกรณ์ ค่าพันธุ์มะนาว ในการศึกษาต้นทุนของการทำสวนมะนาวขนาด 10 ไร่พบว่าจะมีต้นทุนเริ่มแรกหรือรายจ่ายในการลงทุนทำสวนมะนาวจำนวน 196,175 บาท เฉลี่ยไร่ละ 19,617.5 บาท

2.2 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน เช่นค่าปุ๋ย ค่าแรงงาน ในปีที่ 1-8 จะมีรายจ่ายประจำหรือรายจ่ายในการดำเนินงาน ซึ่งเมื่อรวมต้นทุนทั้งสองเข้าด้วยกันต้นทุนทั้งหมดที่ใช้ในการทำสวนมะนาวเป็นระยะเวลา 8 ปีคือ 2,562,475 บาท เฉลี่ยไร่ละ 256,247.5 บาท โดยที่ภายใน 8 ปีเกษตรกรจะสามารถเก็บผลผลิตได้ประมาณ 4,900,000 ผล เมื่อนำมาคำนวณต้นทุนต่อผลจะเท่ากับ 0.52 บาท

2.3 ผลตอบแทนที่เกษตรกรได้รับจะเป็นรายได้ที่ได้รับจากการขายมะนาว โดยนำปริมาณผลผลิตที่ได้ คูณกับราคาเฉลี่ยของมะนาว จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรจะมีรายได้จากการจำหน่ายมะนาวจำนวน 10 ไร่ตั้งแต่ปีที่ 3-8 จำนวน 4,165,000 บาท เฉลี่ยไร่ละ 416,500 บาท เมื่อนำมาวิเคราะห์เพื่อหากำไรขาดทุนจากการลงทุนทำสวนมะนาวขนาดพื้นที่ 10 ไร่จะพบว่าเกษตรกรจะมีกำไรจากการทำสวนประมาณ 1,602,525 บาท

การวิเคราะห์ทางการเงินในการลงทุนทำสวนมะนาว เพื่อจะทำให้ทราบว่าการลงทุนนั้นมีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด โดยใช้อัตราคิดลดร้อยละ 8 และได้ประเมินความเสี่ยงและความไม่แน่นอน โดยการวิเคราะห์หาค่าความอ่อนไหวของโครงการลงทุนทำสวนมะนาว

การวิเคราะห์ผลตอบแทนทางการเงินของการลงทุนทำสวนมะนาว ซึ่งในการวิเคราะห์จะใช้เกณฑ์ในการตัดสินใจ 3 ประการ ได้แก่ มูลค่าปัจจุบันสุทธิ อัตราผลตอบแทนของโครงการ และระยะเวลาคืนทุน โดยกำหนดอัตราคิดลดร้อยละ 8 ซึ่งจะวิเคราะห์เฉพาะในกรณีที่เกษตรกรมีเงินลงทุนเพียงพอโดยที่ไม่ต้องกู้ยืม ผลการวิเคราะห์พบว่า มูลค่าปัจจุบันของรายได้เท่ากับ 3,204,058 บาท มูลค่าปัจจุบันของค่าใช้จ่ายเท่ากับ 1,807,118 บาท มูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 940,066 อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน(IRR)เท่ากับร้อยละ 46.38 ส่วนระยะเวลาคืนทุนคือ 3 ปี 11 เดือน

จากผลการวิเคราะห์ทางการเงินของการลงทุนทำสวนมะนาวขนาด 10 ไร่ทำให้ทราบถึงความคุ้มค่าทางการเงินของการลงทุน โดยการพิจารณามูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลตอบแทนเป็นบวก ซึ่งเกณฑ์การพิจารณาเพื่อการตัดสินใจลงทุน ตามวิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ ถ้ามูลค่าปัจจุบันสุทธิเป็นบวก หมายถึง โครงการนั้นสามารถก่อให้เกิดกระแสเงินสดสุทธิ มากกว่าเงินลงทุน ถือว่าโครงการนั้นมีความคุ้มค่าทางการเงินและน่าลงทุน

ในการป้องกันหรือลดความเสี่ยงหรือความไม่แน่นอนที่จะเกิดขึ้น เนื่องจากการลงทุนทำสวนมะนาวนั้นเป็นการลงทุนระยะยาว รายได้และค่าใช้จ่ายอาจเปลี่ยนแปลงไปจากที่ได้วิเคราะห์ไว้ ซึ่งจะมีผลต่อการตัดสินใจในการลงทุนทำสวนมะนาว ดังนั้นจึงจำเป็นต้องใช้เทคนิคการวิเคราะห์ความอ่อนไหว โดยการวิเคราะห์จะสมมติเป็น 3 กรณี คือ กรณีแรกกำหนดให้ค่าใช้จ่ายในการลงทุนเพิ่มขึ้นขณะที่รายได้จากการขายผลผลิตคงที่ กรณีที่สองกำหนดให้รายได้จากการขายผลผลิตลดลงแต่ต้นทุนคงที่ และกรณีที่สาม กำหนดให้ผลผลิตที่ได้จากมะนาวเกิดความล่าช้า ไม่สามารถเก็บผลผลิตได้ตามที่คาดหมายไว้ ซึ่งการวิเคราะห์พบว่าค่าใช้จ่ายในการทำสวนมะนาวสามารถเพิ่มขึ้นได้มากกว่าร้อยละ 18 และรายได้ที่เกษตรกรได้รับจากการขายผลผลิตสามารถลดได้มากกว่าร้อยละ 20 สำหรับในกรณีที่ระยะเวลาการเก็บเกี่ยวผลผลิตมะนาวที่เกษตรกรจะเก็บเกี่ยวได้นั้นมีความอ่อนๆ ใหม่มาก พิจารณามูลค่าปัจจุบันของรายได้สุทธิลดลงมากเมื่อเกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ในปีที่ 4 และยิ่งลดลงมากขึ้นจนมีค่าติดลบเมื่อเกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตล่าช้าไปเป็นปีที่ 5 อย่างไรก็ตามตัววัดทางการเงินทุกตัวยังแสดงให้เห็นว่า การลงทุนทำสวนมะนาวมีความคุ้มค่าในการลงทุน แม้ว่าจะต้องประสบกับความไม่แน่นอนในด้านต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น รายได้จากการขายผลผลิตที่ลดลง และการเก็บเกี่ยวผลผลิตที่ล่าช้า ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการทำสวนมะนาวพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่จะมีปัญหาด้านต้นทุนที่สูงขึ้นจากราคาปุ๋ยและสารเคมีที่มีราคาสูงมาก นอกจากนี้ก็เป็นปัญหาด้านที่ดินเสื่อมคุณภาพ ปัญหาด้านแรงงานภาคเกษตร

การอภิปรายผล

การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนทำสวนมะนาว โดยการพิจารณาความคุ้มค่าทางการเงินของการลงทุนได้แก่ วิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ วิธีอัตราผลตอบแทนภายในโครงการ และการพิจารณาระยะเวลาคืนทุนของการลงทุน จากการศึกษาพบว่า การพิจารณาความคุ้มค่าทางการเงินด้วยวิธีมูลค่าปัจจุบัน ตามอายุโครงการ 8 ปี ได้มูลค่าปัจจุบันสุทธิเป็นบวก ซึ่งเกณฑ์การตัดสินใจสำหรับวิธีมูลค่าปัจจุบัน ถือว่าการลงทุนทำสวนมะนาวขนาดพื้นที่ 10 ไร่ เป็นการลงทุนที่มีความคุ้มค่าทางการเงินและสมควรลงทุน เพราะก่อให้เกิดกระแสเงินสดสุทธิมากกว่าเงินลงทุน

การพิจารณาความคุ้มค่าทางการเงิน วิธีอัตราผลตอบแทนภายในโครงการ พบว่า อัตราผลตอบแทนภายในโครงการของการลงทุนทำสวนมะนาวมีค่ามากกว่าต้นทุนของเงินลงทุน ซึ่งอัตราผลตอบแทนภายในโครงการ คือต้นทุนค่าเสียโอกาส หรืออัตราผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนคาดหวัง ถ้าผู้ลงทุนต้องการอัตราผลตอบแทนที่สูงกว่าค่าอัตราผลตอบแทนภายในโครงการที่คำนวณได้ ผู้ลงทุนไม่ควรลงทุนในการลงทุนนี้ และหากผู้ลงทุนต้องการอัตราผลตอบแทนที่ต่ำกว่าอัตราผลตอบแทนภายในโครงการ จึงจะเป็นอัตราที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันสุทธิเป็นบวก ทำให้ได้รับกระแสเงินสดส่วนเพิ่ม

จากการลงทุน สำหรับการคำนวณอัตราผลตอบแทนภายในโครงการของการลงทุนทำสวนมะนาว ได้ค่าอัตราผลตอบแทนภายในโครงการ ร้อยละ 46.38 ดังนั้น อัตราคิดลดที่ต่ำกว่าร้อยละ 46.38 จะให้มูลค่าปัจจุบันสุทธิ เป็นบวก ผู้ลงทุนสามารถใช้วิธีอัตราผลตอบแทนภายในโครงการเป็นเครื่องมือในการจัดสรรให้เกิดการใช้เงินทุนอย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับการตัดสินใจลงทุนโดยวิธีระยะเวลาคืนทุน จากการคำนวณระยะเวลาคืนทุนของการลงทุนทำสวนมะนาว พบว่า มีระยะเวลาคืนทุน 3 ปี 11 เดือน ซึ่งเป็นระยะเวลาครึ่งหนึ่งของโครงการลงทุน ซึ่งค่ากล่าวของ เริงรัก จำปาเงิน (2544 : 317) กล่าวไว้ว่า โครงการที่คืนทุนเร็วจะมีสภาพคล่องสูงกว่าโครงการที่ลงทุนช้า และสามารถบอกถึงความเสี่ยงของโครงการได้ในเบื้องต้น โดยโครงการที่คืนทุนได้เร็วกว่าจะมีความเสี่ยงน้อยกว่า สำหรับการลงทุนทำสวนมะนาว สามารถพิจารณาได้ว่าเป็นการลงทุนที่คืนทุนช้า ประกอบกับการพิจารณาจากกระแสเงินสดของการลงทุนพบว่า ผลตอบแทนสุทธิคิดลบตั้งแต่เริ่มต้น โครงการถึงปีจนถึงปลายปีที่ 4 และ ผลตอบแทนสุทธิของการลงทุนจึงจะเป็นบวกในช่วงสิ้นปีที่ 4 ซึ่งการได้รับผลตอบแทนล่าช้านี้ ทำให้ผู้ลงทุนเกิดปัญหาการขาดสภาพคล่องทางการเงิน และการลงทุนมีความเสี่ยง เพื่อช่วยลดความเสี่ยง เกษตรกรมักจะมีการปลูกพืชชนิดอื่นในสวนมะนาวด้วย เช่น กล้วยไข่ กล้วยน้ำว้า นอกจากนี้การที่ผลผลิตมะนาวจะเริ่มลดลงในปีที่ 6 เป็นต้นไป เกษตรกรจึงปลูกต้นมะนาวใหม่มาทดแทนต้นเก่าในบางส่วน เพื่อช่วยลดความเสี่ยงทางด้านผลผลิตอีกด้วย

การวิเคราะห์ความอ่อนไหว จากผลการวิจัยพบว่าการลงทุนทำสวนมะนาวขนาดพื้นที่ 10 ไร่ มีความอ่อนไหวด้านผลตอบแทนมากกว่าด้านต้นทุน กล่าวคือ ถ้าปริมาณผลผลิตมีน้อยหรือเก็บผลผลิตได้ช้า เกษตรกรผู้ลงทุนทำสวนมะนาวจะมีโอกาสขาดทุนมากกว่าในกรณีที่มีต้นทุนเพิ่มขึ้น เกษตรกรจึงต้องดูแลรักษามะนาวอย่างดีที่สุด ซึ่งก็อาจจะทำให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มมากขึ้น แต่เกษตรกรก็ไม่มีทางเลือก เพราะถ้าไม่มีผลผลิตก็ขาดทุนอยู่ดี ซึ่งการเพิ่มขึ้นของต้นทุนนี้จึงเป็นปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรในปัจจุบันนี้ โดยต้นทุนส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายในการซื้อปุ๋ยเคมี ยากำจัดศัตรูพืช ดังนั้นเกษตรกรที่ต้องการลดต้นทุนในส่วนนี้ ต้องพยายามใช้ปุ๋ยที่เป็นปุ๋ยอินทรีย์และลดปริมาณปุ๋ยเคมีลง ซึ่งจะทำให้มีต้นทุนลดลง ตลอดจนไม่ทำให้ดินเสื่อมเร็วอีกด้วย เมื่อดินอุดมสมบูรณ์ต้นมะนาวก็จะสมบูรณ์ มีผลตก ทำให้ผลตอบแทนสูงขึ้นจากเดิม

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาทำให้ได้ข้อเสนอแนะ ซึ่งจะเป็นแนวทางให้แก่ผู้ที่สนใจจะลงทุนทำสวนมะนาวหรือเป็นประโยชน์แก่เกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การทำสวนมะนาวเป็นการลงทุนที่ให้ผลตอบแทนคุ้มค่ากับการลงทุน แม้ว่ากรบริโภค มะนาวส่วนใหญ่จะใช้เพื่อการบริโภคภายในประเทศแต่ปริมาณความต้องการบริโภคภายในประเทศมีจำนวนมากพอที่จะขยายการผลิตเพิ่มขึ้นได้นอกจากนี้มะนาวยังนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อื่นๆ ได้มากมาย เช่น เครื่องสำอาง น้ำมะนาว มะนาวดอง ในปัจจุบันราคามะนาวนั้นสูงขึ้นมากเกษตรกรควรจะหาวิธีที่จะทำให้สามารถเก็บผลผลิตได้มากขึ้นในช่วงที่ราคามะนาวสูงที่สุดคือช่วงหน้าแล้ง

2. การลงทุนทำสวนมะนาวมีความเสี่ยงน้อยจากรายได้ที่ลดลงและค่าใช้จ่ายที่เพิ่มสูงขึ้นแต่อย่างไรก็ตามเกษตรกรจะต้องตระหนักถึงค่าใช้จ่ายและรายได้ เนื่องจากมะนาวเป็นสินค้าเกษตรราคาของมะนาวจะถูกกำหนดโดยตลาดที่มีการแข่งขันสูง หากเกษตรกรรายใดมีค่าใช้จ่ายสูงกว่าเกษตรกรรายอื่น ก็ไม่อาจขายในราคาที่สูงกว่าราคาตลาดได้ ดังนั้นเกษตรกรที่ไม่ควบคุมค่าใช้จ่ายจะประสบปัญหาขาดทุนได้

3. ในการลงทุนทำสวนมะนาวจะต้องมีการดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี มิฉะนั้นจะไม่ได้ผลผลิตที่ดีเท่าที่ควร ซึ่งจะต้องดูแลการให้น้ำ การใส่ปุ๋ย ฉีดสารเคมี ซึ่งปัญหาที่เกษตรกรส่วนใหญ่ประสบ คือ ราคาสารเคมี และเครื่องมือบางประเภทมีราคาสูงขึ้น ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงแนวทางที่จะช่วยเกษตรกรคือ การรวมกลุ่มจัดตั้งสหกรณ์ เพื่อคัดเลือกตัวแทนในการจัดซื้อปัจจัยการผลิตต่างๆ เพื่อจะได้จัดซื้อครั้งละมากๆ จะทำให้ซื้อปัจจัยการผลิตได้ถูกลง

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการลงทุนทำสวนมะนาวในกรณีที่เกษตรกรไม่มีเงินลงทุนเพียงพอ ต้องกู้เงินมาทำการลงทุนว่าจะมีความคุ้มค่าทางการเงินหรือไม่

2. ควรมีการศึกษาในกรณีที่เกษตรกรไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง โดยต้องตัดสินใจว่าจะเช่าเพื่อทำสวนมะนาว หรือเป็นการลงทุนซื้อที่ดิน ในกรณีใดที่จะทำให้ได้รับผลตอบแทนคุ้มค่ากับการลงทุน

3. ในการศึกษาเป็นการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการลงทุนทำสวนมะนาวขนาดเล็ก แต่ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรทำการศึกษาสวนมะนาวขนาดใหญ่เพื่อการค้า เพื่อให้ผู้สนใจลงทุนทำสวนมะนาวขนาดใหญ่มีแนวทางในการตัดสินใจในการลงทุนได้อย่างถูกต้อง ในเรื่องขนาดของสวนที่จะทำให้เกิดการประหยัดเนื่องจากขนาด